

KARTA MODUŁU / KARTA PRZEDMIOTU

Kod modułu	Z-EKO-360
Nazwa modułu	Rachunkowość finansowa
Nazwa modułu w języku angielskim	Financial Accounting
Obowiązuje od roku akademickiego	2012/2013

A. USYTUOWANIE MODUŁU W SYSTEMIE STUDIÓW

Kierunek studiów	Ekonomia
Poziom kształcenia	I stopień
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma i tryb prowadzenia studiów	Stacjonarne
Specjalność	Wszystkie
Jednostka prowadząca moduł	Katedra Ekonomii i Zarządzania
Koordinator modułu	dr hab. Marianna Kotowska-Jelonek, prof. PŚk
Zatwierdził:	

B. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

Przynależność do grupy/bloku przedmiotów	Kierunkowy
Status modułu	Obowiązkowy
Język prowadzenia zajęć	Polski
Usytuowanie modułu w planie studiów – semestr	Semestr III
Usytuowanie realizacji przedmiotu w roku akademickim	Semestr zimowy
Wymagania wstępne	Podstawy rachunkowości
Egzamin	Tak
Liczba punktów ECTS	5

Forma prowadzenia zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	inne
w semestrze	30	15	-	-	-

C. EFEKTY KSZTAŁCENIA I METODY SPRAWDZANIA EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Cel modułu	Głównym celem przedmiotu jest zapoznanie studentów ze specyfiką różnych pozycji aktywów, pasywów, kosztów i przychodów w stopniu, umożliwiającym ewidencjonowanie złożonych operacji gospodarczych, sporządzanie częściowych sprawozdań finansowych (bilansu oraz rachunku zysków i strat) oraz takie rozumienie ich treści, które umożliwi wykorzystanie tych sprawozdań do analizy finansowej i ekonomicznej przedsiębiorstwa. Celem przedmiotu jest także zapoznanie studentów z zasadami i standardami rachunkowości w skali międzynarodowej oraz z relacją polskiego prawa bilansowego do prawa międzynarodowego.
-------------------	--

Symbol efektu	Efekty kształcenia	Forma prowadzenia zajęć (w/ć/l/p/inne)	odniesienie do efektów kierunkowych	odniesienie do efektów obszarowych
W_01	Student ma podstawową wiedzę dotyczącą harmonizacji i standaryzacji rachunkowości w skali międzynarodowej, celów i uwarunkowań tych procesów, instrumentów wykorzystywanych do osiągnięcia zamierzonych celów, instytucji zajmujących się tworzeniem międzynarodowych standardów rachunkowości i międzynarodowych standardów sprawozdawczości finansowej. Posiada wiedzę w zakresie relacji polskiego prawa bilansowego do międzynarodowych norm i standardów rachunkowości, zalecanych do stosowania przez instytucje międzynarodowe.	wykład	K_W09 K_W13	S1A_W02 S1A_W03 S1A_W07
W_02	Student posiada rozwiniętą wiedzę dotyczącą różnych składników aktywów i pasywów jednostki, zasad ich wyceny w dniu nabycia, sprzedaży, likwidacji itp. w stopniu, umożliwiającym rozumienie istoty i skutków ekonomicznych i finansowych złożonych operacji gospodarczych z udziałem tych składników.	wykład, ćwiczenia	K_W10 K_W14	S1A_W01 S1A_W02 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W11
W_03	Student posiada rozwiniętą wiedzę dotyczącą identyfikacji i systematyzacji kosztów własnych i przychodów przedsiębiorstw, umożliwiającą rozumienie ewidencji kosztów w układach rodzajowym i kalkulacyjnym oraz zasad międzyokresowych rozliczeń kosztów i przychodów.	wykład ćwiczenia	K_W10 K_W14	S1A_W01 S1A_W02 S1A_W07 S1A_W08 S1A_W11
W_04	Student ma pogłębioną wiedzę dotyczącą budowy i zasad sporządzania sprawozdań finansowych w podmiotach gospodarczych, w tym bilansu i rachunku zysków i strat w stopniu, umożliwiającym ich samodzielne sporządzanie oraz wykorzystanie do analizy finansowej i ekonomicznej przedsiębiorstwa.	wykład, ćwiczenia	K_W08 K_W14	S1A_W08
U_01	Student potrafi identyfikować i interpretować pozycje aktywów i pasywów w rozwiniętej wersji bilansu oraz kosztów i przychodów w porównawczym i kalkulacyjnym rachunku zysków i strat. Potrafi scharakteryzować zasady wyceny poszczególnych składników aktywów i pasywów, kosztów i przychodów z uwzględnieniem wymagań prawnych a także dokonać teź wyceny w odniesieniu do wybranych składników.	wykład ćwiczenia	K_U03 K_U11	S1A_U01 S1A_U02 S1A_U04 S1A_U06
U_02	Student potrafi ewidencjonować złożone operacje gospodarcze zachodzące w przedsiębiorstwie z uwzględnieniem występujących obciążeń podatkowych.	wykład ćwiczenia	K_U11	S1A_U01 S1A_U04 S1A_U06
U_03	Student potrafi samodzielnie sporządzić bilans i rachunek zysków i strat z wykorzystaniem informa-	wykład ćwiczenia	K_U12	S1A_U05

	cji, zaewidencjonowanych na kontach bilansowych i wynikowych. Potrafi zinterpretować i analizować poszczególne pozycje bilansu i rachunku zysków i strat pod kątem ewentualnej oceny sytuacji majątkowej i finansowej podmiotów gospodarczych.			
K_01	Student rozumie potrzebę stałego uzupełniania wiedzy z zakresu rachunkowości finansowej w kontekście zmieniających się uwarunkowań prawnych, w tym międzynarodowych.	wykład, ćwiczenia	K_K01 K_K05	S1A_K01 S1A_K06
K_02	Student ma świadomość roli i znaczenia wiarygodnych sprawozdań finansowych dla oceny ekonomicznej i finansowej podmiotów gospodarczych oraz konieczności przestrzegania norm i zasad w procesie ich sporządzania, wynikających z teorii rachunkowości i z przepisów prawa bilansowego.	wykład, ćwiczenia	K_K10	S1A_K04 S1A_K07

Treści kształcenia:

1. Treści kształcenia w zakresie wykładu

Nr wykładu	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Harmonizacja i standaryzacja rachunkowości Istota, przyczyny i cele harmonizacji rachunkowości w skali międzynarodowej. Instrumenty i narzędzia harmonizacji. Instytucje międzynarodowe zajmujące się tworzeniem międzynarodowych norm i standardów. MSR a polskie prawo bilansowe.	W_01 K_01
2	Wycena bilansowa aktywów i pasywów Wartość w rachunkowości i jej pomiar (koszt historyczny, koszt odtworzenia, koszt realizacji, koszt bieżący). Istota wyceny bilansowej. Kategorie cen i wartości stosowane do wyceny składników bilansu: cena nabycia, cena (wartość) sprzedaży netto, koszt wytworzenia produktu, wartość godziwa. Utrata wartości. Generalne zasady wyceny aktywów i pasywów. Likwidacja działalności.	W_02 U_01 K_02
3 4	Ewidencja środków trwałych Interpretacja ekonomiczna i prawna środków trwałych. Klasyfikacja rodzajowa środków trwałych. Źródła pozyskiwania środków trwałych. Umorzenie i amortyzacja środków trwałych. Funkcje amortyzacji. Metody określania odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych. Umorzenie i amortyzacja środków trwałych w świetle obowiązujących regulacji prawnych. Ulepszenie lub remont środka trwałego. Naprawa lub remont środka trwałego. Zbycie lub likwidacja środka trwałego. Zasady ewidencji różnych operacji gospodarczych dotyczących środków trwałych.	W_02 U_01 U_02 K_02
5	Zapasy Interpretacja zapasów. Klasyfikacja zapasów. Ogólne zasady wyceny zapasów. Materiały. Ewidencja materiałów. Towary – ewidencja obrotu. Produkty gotowe – ewidencja. Inwentaryzacja zapasów.	W_02 U_01 U_02 K_02
6	Środki pieniężne Aktywa pieniężne – interpretacja i klasyfikacja. Inwentaryzacja środków pieniężnych. Wycena środków pieniężnych. Ewidencja środków pieniężnych.	W_02 U_01 U_02 K_02
7	Rozrachunki i roszczenia Pojęcie i klasyfikacja rozrachunków. Wycena rozrachunków w ciągu roku obrotowego i na dzień bilansowy. Odpisy aktualizujące należności. Inwentaryzacja rozrachunków. Ewidencja i dokumentacja rozrachunków.	W_02 U_01 U_02 K_02
8	Ewidencja kapitałów własnych Istota i klasyfikacja kapitałów własnych. Kapitały podstawowe – interpretacja i ujęcie księgowo. Kapitał zapasowy. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny.	W_02 U_01 U_02

	Zysk (strata) netto z lat ubiegłych. Wynik netto. Schematy księgowania operacji gospodarczych dotyczących kapitałów własnych.	K_02
9	Tworzenie i ewidencja rezerw Interpretacja rezerw. Rezerwy na zobowiązania i przyczyny ich powstawania. Wycena rezerw. Rezerwa na restrukturyzację działalności przedsiębiorstwa. Rezerwa na podatek dochodowy. Ewidencja rezerw.	W_02 U_01 U_02 K_02
10 11	Koszty własne przedsiębiorstwa i ich ewidencja Istota i klasyfikacja kosztów własnych. Zależność sposobu ewidencji kosztów własnych od układu klasyfikacyjnego kosztów. Ewidencja kosztów własnych w układzie rodzajowym. Ewidencja kosztów w układzie kalkulacyjnym. Ewidencja rozliczania kosztów własnych.	W_03 U_01 U_02 K_02
12	Międzyokresowe rozliczenia kosztów i ich ewidencja Istota i przyczyny międzyokresowych rozliczeń kosztów własnych przedsiębiorstwa. Rozliczenia międzyokresowe bierne. Rozliczenia międzyokresowe czynne. Ewidencja rozliczeń międzyokresowych kosztów i ich wpływ na wiarygodność wyniku finansowego przedsiębiorstwa.	W_03 U_01 U_02 K_02
13	Ewidencja przychodów Pojęcie i klasyfikacja przychodów. Ewidencja przychodów ze sprzedaży produktów. Ewidencja przychodów ze sprzedaży towarów i materiałów. Ewidencja przychodów ze sprzedaży usług. Przychody przyszłych okresów i ich ewidencja.	W_03 U_01 U_02 K_02
14	Wynik finansowy przedsiębiorstwa i jego obciążenia Interpretacja wyniku finansowego. Elementy wyniku finansowego. Warianty ewidencyjne ustalania wyniku finansowego. Obciążenia wyniku finansowego. Wynik finansowy brutto a podstawa opodatkowania. Podatek dochodowy i jego ewidencja. Odroczony podatek dochodowy.	W_03 U_01 U_02 U_03 K_02
15	Sprawozdawczość finansowa Cele i funkcje sprawozdawczości finansowej. Sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa i jego elementy w świetle obowiązującego prawa bilansowego. Badanie sprawozdań finansowych. Konsolidacja sprawozdań finansowych.	W_01 W_04 U_03 K_02

2. Treści kształcenia w zakresie ćwiczeń

Nr zajęć ćwicz.	Treści kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla modułu
1	Ewidencyjne i rachunkowe aspekty podatku od towarów i usług (podatku VAT) Syntetyczna charakterystyka podatku od towarów i usług (podatku VAT) z punktu widzenia potrzeb rachunkowości. Podatek VAT a koszty i przychody podatnika. Ewidencja podatku VAT oraz ewidencja rozliczeń z US z tytułu podatku VAT. Przykłady ewidencji operacji gospodarczych, dotyczących zakupu i sprzedaży, w których występuje podatek VAT. Metody amortyzacji środków trwałych Analiza metod naliczania umorzenia i amortyzacji (metoda liniowa i degresywna) – aspekty teoretyczne i prawne. Określanie wartości początkowej środków trwałych. Stawki amortyzacyjne. Przygotowywanie planu amortyzacji.	U_01 K_01 K_02
2	Identyfikacja i ewidencja operacji gospodarczych dotyczących środków trwałych Identyfikacja operacji gospodarczych z udziałem środków trwałych. Ewidencja złożonych operacji gospodarczych dotyczących środków trwałych, w tym: zakupu i przyjęcia do eksploatacji środków trwałych wymagających i niewymagających montażu, bezpłatnego otrzymania środka trwałego, sprzedaży środków trwałych, umorzenia i amortyzacji oraz likwidacji środka trwałego.	W_02 U_02 K_01 K_02
3	Identyfikacja i ewidencja operacji gospodarczych dotyczących zapasów magazynowych Identyfikacja i analiza operacji gospodarczych z udziałem różnych typów zapasów magazynowych. Analiza metod wyceny materiałów, towarów i produktów gotowych. Ewidencja złożonych operacji dotyczących zakupu i roz-	W_02 U_01 U_02 K_01 K_02

	chodu materiałów. Metody wyceny rozchodu materiałów z magazynu wg stałych i zmiennych cen ewidencyjnych.	
4	Identyfikacja i ewidencja operacji gospodarczych dotyczących środków pieniężnych w kasie i na rachunkach bankowych Identyfikacja różnych form środków pieniężnych z punktu widzenia rachunkowości. Identyfikacja kont księgowych wykorzystywanych do ewidencji środków pieniężnych. Ewidencja operacji gospodarczych z udziałem różnych form i sposobów płatności – gotówkowych i bezgotówkowych.	W_02 U_01 U_02 K_01 K_02
5	Identyfikacja i ewidencja operacji gospodarczych dotyczących rozrachunków Systematyzacja i identyfikacja rozrachunków według klasyfikacji podmiotowej i przedmiotowej. Ewidencja operacji gospodarczych dotyczących rozrachunków z dostawcami i odbiorcami, z tytułu wynagrodzeń, z pracownikami, z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, z Urzędem Skarbowym.	W_02 U_01 U_02 K_01 K_02
6	Opracowanie bilansu jako elementu sprawozdania finansowego podmiotu Zasady sporządzania bilansu zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Działania na kontach bilansowych umożliwiające zamknięcie kont. Inwentaryzacja sald kont bilansowych. Zestawienie obrotów i sald. Sporządzenie bilansu na podstawie sald kont bilansowych.	W_02 W_04 U_02 U_03 K_01 K_01
7	Identyfikacja i ewidencja wynikowych operacji gospodarczych Ewidencja kosztów w układzie rodzajowym. Ewidencja kosztów w układzie kalkulacyjnym. Ewidencja rozliczania kosztów. Ewidencja różnych rodzajów przychodów. Korespondencja kont kosztów i przychodów z kontem wynik finansowy. Zasady funkcjonowania konta Wynik finansowy.	W_03 U_01 U_02 K_01 K_02
8	Ustalanie i ewidencja wyniku finansowego Zasady ustalania wyniku finansowego metodą statystyczną – przykład. Wykorzystania metody księgowej do ustalenia wyniku finansowego na przykładzie podmiotu gospodarczego. Kolokwium zaliczeniowe	W_04 U_01 U_02 U_03 K_01 K_02

3. Treści kształcenia w zakresie zadań laboratoryjnych
4. Charakterystyka zadań projektowych
5. Charakterystyka zadań w ramach innych typów zajęć dydaktycznych

Metody sprawdzania efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody sprawdzania efektów kształcenia (sposób sprawdzenia, w tym dla umiejętności – odwołanie do konkretnych zadań projektowych, laboratoryjnych, itp.)
W_01	Egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien wskazać cele i instrumenty harmonizacji rachunkowości w skali międzynarodowej. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, powinien dodatkowo potrafić opisać wybrane zagadnienia, podlegające harmonizacji oraz uzasadnić konieczność ich ujednolicenia w skali międzynarodowej.
W_02	Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien znać istotę i różnice między poszczególnymi składnikami aktywów i pasywów, występujących w rozwiniętej wersji bilansu, metody ich wyceny oraz zidentyfikować typowe operacje gospodarcze z udziałem tychże składników. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, student powinien ponadto potrafić sformułować wpływ zmian danego składnika majątkowego lub źródła finansowania na inne pozycje aktywów i pasywów oraz wzajemne relacje między nimi.
W_03	Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien znać zasady ewidencji kosztów własnych w podmiotach gospodarczych w układzie rodzajowym i kalkulacyjnym. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, student powinien ponadto znać zasady i przydatność ewidencji kosztów w innych przekrojach klasyfikacyjnych oraz zasady rozliczeń kosztów, ewidencjonowanych w różnych układach.

W_04	<p>Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien znać zasady weryfikacji danych źródłowych oraz zasady sporządzania bilansu i rachunku zysków i strat w układzie porównawczym i kalkulacyjnym. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, student powinien zidentyfikować różnice i podobieństwa między ww. sprawozdaniami oraz ich przydatność analityczną.</p>
U_01	<p>Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, potrafi zidentyfikować pozycje aktywów i pasywów w rozwinętej wersji bilansu oraz pozycje kosztów i przychodów w porównawczym i kalkulacyjnym rachunku zysków i strat a także potrafi opisać podstawowe zasady ich wyceny. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, student dodatkowo potrafi dokonać wyceny wybranych składników aktywów i pasywów, kosztów i przychodów z uwzględnieniem obowiązujących wymagań prawnych.</p>
U_02	<p>Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, potrafi ewidencjonować typowe złożone operacje gospodarcze zachodzące w przedsiębiorstwie z uwzględnieniem występujących obciążeń podatkowych. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, student powinien dodatkowo umieć ewidencjonować niestandardowe złożone operacje gospodarcze oraz uzasadnić sposób tej ewidencji.</p>
U_03	<p>Kolokwium zaliczeniowe oraz egzamin pisemny Student, aby uzyskać ocenę dobrą, potrafi samodzielnie sporządzić bilans i rachunek zysków i strat w układzie porównawczym i kalkulacyjnym na podstawie informacji, pochodzących z kont bilansowych i wynikowych. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, student powinien dodatkowo umieć dokonać własnej interpretacji i oceny przydatności sporządzonych sprawozdań dla potrzeb analitycznych.</p>
K_01	<p>Obserwacja postawy studenta podczas zajęć dydaktycznych, dyskusja podczas ćwiczeń Student, aby uzyskać ocenę dobrą powinien rozumieć potrzebę stałego uzupełniania wiedzy z zakresu rachunkowości finansowej, wynikającą z uwarunkowań krajowych i międzynarodowych oraz na bieżąco ją uzupełniać. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą, powinien uzupełniać tę wiedzę w zakresie szerszym od członków grupy.</p>
K_02	<p>Obserwacja postawy studenta podczas zajęć dydaktycznych, rozwiązywanie zadań problemowych na ćwiczeniach, dyskusja podczas ćwiczeń Student, aby uzyskać ocenę dobrą, powinien mieć świadomość roli i znaczenia wiarygodnych sprawozdań finansowych dla oceny ekonomicznej i finansowej podmiotów gospodarczych oraz roli, jaką w tym procesie odgrywa człowiek. Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą powinien – podczas rozwiązywania zadań problemowych – wskazać na możliwość zastosowania alternatywnych metod i sposobów – zwiększających jakość i wiarygodność sprawozdań finansowych</p>

Bilans punktów ECTS	
Rodzaj aktywności	obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz.
Udział w ćwiczeniach	15 godz.
Udział w laboratoriach	
Udział w konsultacjach (2-3 razy w semestrze)	3 godz.
Udział w zajęciach projektowych	
Konsultacje projektowe	
Udział w egzaminie	2 godz.
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela akademickiego	50 godz. <i>(suma)</i>
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	1,8 ECTS
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	20 godz.
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	10 godz.
Samodzielne przygotowanie się do kolokwiów	15 godz.

Samodzielne przygotowanie się do laboratoriów	
Wykonanie sprawozdań	
Przygotowanie do kolokwium końcowego z laboratorium	
Wykonanie projektu lub dokumentacji	
Przygotowanie do egzaminu	40 godz.
Liczba godzin samodzielnej pracy studenta	85 godz. <i>(suma)</i>
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach samodzielnej pracy <i>(1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta)</i>	3,2 ECTS
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	135 godz.
Punkty ECTS za moduł <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	5 ECTS
Nakład pracy związany z zajęciami o charakterze praktycznym <i>Suma godzin związanych z zajęciami praktycznymi</i>	15+10+15=40
Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym <i>1 punkt ECTS=25-30 godzin obciążenia studenta</i>	1,5 ECTS

D. LITERATURA

Wykaz literatury	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bartel Teresa, Chałupczak Jolanta, Potulska Ewa, <i>Rachunkowość przedsiębiorstw. Zbiór zadań</i>, Wyd. ODDK, 2011. 2. Cebrowska Teresa (red.), <i>Rachunkowość finansowa i podatkowa</i>, Wyd. PWN, Warszawa 2010. 3. Olchowicz Irena, Tłaczała Agnieszka, <i>Rachunkowość finansowa w przykładach według ustawy o rachunkowości i MSR</i>, Wyd. Difin 2005; 4. Szczypta Piotr (red.), <i>Rachunkowość finansowa</i>, Wyd. CeDeWu, Warszawa 2011. 5. <i>Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości</i>, Dz. U. 1994 nr 121 poz. 591 z późn. zm.
Witryna WWW modułu/przedmiotu	